

แนวปฏิบัติที่ดี

เรื่อง เทคนิคการสอนออนไลน์

การจัดการความรู้ (KM) ด้านการเรียนการสอน

ประจำปีการศึกษา 2564

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คำนำ

แนวปฏิบัติที่ดี เรื่อง “เทคนิคการสอนออนไลน์” ฉบับนี้เกิดขึ้นภายใต้บริบทการจัดการความรู้ (Knowledge Management-KM) ของคณะนิติศาสตร์ ปีการศึกษา 2564 ในรูปแบบกิจกรรม “แบ่งปันความรู้สู่น้อง” โดยวิธีการให้คำปรึกษา แนะนำ และถ่ายทอดทักษะประสบการณ์ของคณาจารย์รุ่นพี่จนกลายเป็นแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับคณาจารย์รุ่นน้องเพื่อนำไปใช้ในการสอน ซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญยิ่งต่อการพัฒนากิจมหาวิทยาลัยและเป็นหน้าที่สำคัญของอาจารย์

อย่างไรก็ตามแนวปฏิบัติที่ดีฉบับนี้จะไม่มีความสมบูรณ์อันใดเลย หากคงอยู่ในคลังความรู้โดยปราศจากการนำมาใช้

KM TEAM ด้านการเรียนการสอน

ทีมงานการจัดการความรู้ด้านการเรียนการสอน

๑. รองศาสตราจารย์เรืองยศ แสนภักดี	หัวหน้า KM Team
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชีรนิติ เทพสุเมธานนท์	KM Team
๓. นายพิชญ์ วิทยารัฐ	KM Team
๔. นางสาวกิตติยา พุกษารุ่งเรือง	KM Team
๕. นางสาวดวงฤทัย บุญญาเสถียร	KM Team
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภัทรวรรณ ทองใหญ่	คุณลิขิต
๗. นางสาวปิยะรัตน์ แก้วงาม	KM Team
๘. นางมนฤดี แก้วโชติ	KM Team
๙. นางสาวสุกัญญา แยมพราย	ผู้ออกแบบรูปเล่ม
๑๐. นางสาวชิตชนก เรืองธนู	ผู้ช่วยเลขานุการ KM Team
๑๑. นางสาวรัตนชา ใจอารีย์	เลขานุการ KM Team

หัวข้อที่ 1 การเตรียมตัวก่อนสอน

1.1 ควรดู มคอ.2 คือ คำอธิบายรายวิชา และ มคอ. 3 คือ รายละเอียดของรายวิชา โดยสามารถขอดูรายละเอียดของ มคอ.ได้ที่หน่วยส่งเสริมพัฒนาทางวิชาการ

1.2 คู่มือทบทวนการศึกษา ว่าในวันแรกของการสอนและวันสุดท้ายของการสอนตรงกับวันไหน และต้องดูว่าแต่ละเทอมมีการบรรยายกี่ครั้ง จะได้ปรับเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องเข้ากับจำนวนสัปดาห์ที่สอน เนื่องจากบางเทอมอาจมี 14 ครั้ง และบางเทอมมีน้อยกว่า ซึ่งอาจารย์ในวิชาเดียวกันควรตกลงกันว่า จะสอนคนละกี่ครั้ง จะสอนเรื่องอะไร และออกข้อสอบส่วนไหน

1.3 ในกรณีที่มีอาจารย์พิเศษอยู่ในวิชาควรจะต้องมีส่วนการสอนไม่เกินร้อยละ

50

ตัวอย่าง ตารางการบรรยายภาคการศึกษาที่ 2/2562

กระบวนวิชา LAW 3008 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๒

บรรยายทุกวันพุธ เวลา 9.30 น.-11.20 น. ห้อง KLB 301 ชั้น 3 อาคารงไกรลาศ (KLB)

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	ผู้บรรยาย	หมายเหตุ
1.	13/ พ.ย./ 2562	ผศ. ภัทรวรรณ ทองใหญ่	วันเปิดภาคการศึกษา
2.	20/ พ.ย./ 2562	ผศ. ภัทรวรรณ ทองใหญ่	
3.	27/ พ.ย./ 2562	ผศ. ภัทรวรรณ ทองใหญ่	
4.	4/ ธ.ค./ 2562	อ. สมชัย ทีฆาอุตมากร	
5.	11/ธ.ค./ 2562	อ. สมชัย ทีฆาอุตมากร	
6.	28/ธ.ค./ 2562	อ. สมชัย ทีฆาอุตมากร	
7.	25/ธ.ค./ 2562	อ. สมชัย ทีฆาอุตมากร	
-	1/ม.ค./ 2563	-	หยุดวันขึ้นปีใหม่
8.	8/ม.ค./ 2563	อ. สมชัย ทีฆาอุตมากร	
9.	15/ม.ค./ 2563	อ. สมชัย ทีฆาอุตมากร	
-	22/ม.ค./ 2563	-	งดบรรยายเตรียมสอบซ่อมภาค 1/62 23-28 ม.ค. 63
10.	29/ม.ค./ 2563	ผศ. ภัทรวรรณ ทองใหญ่	ใช้สถานที่ตึก KLB สำหรับซ่อมรับ ปริญญา เปลี่ยนแปลงห้องบรรยาย

11.	5/ก.พ./ 2563	-	งดบรรยายพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
12.	12/ก.พ./ 2563	ผศ. ภัทรวรรณ ทองใหญ่	
13.	19/ก.พ./ 2563	ผศ. ภัทรวรรณ ทองใหญ่	ปิดคอร์ส

*****หมายเหตุ**

- บรรยายวันสุดท้ายในชั้นเรียน วันที่ 24 ก.พ. 2563
- สอบไล่ภาค 2/2562 ระหว่างวันที่ 26 ก.พ.-10 มี.ค. 2563
- สอบไล่วิชา LAW 3008 วันอังคารที่ 10 มี.ค. 2563 คาบ A (9.30 - 12.00 น.)

1.3 อาจารย์ใหม่อาจหาเวลาไปนั่งฟังการบรรยายของอาจารย์รุ่นพี่ เพื่อเป็นการเรียนรู้เทคนิคการสอนของจากอาจารย์รุ่นพี่ที่มีความชำนาญ

1.4 อาจมีการสร้างกลุ่ม LINE เพื่อพูดคุยเนื้อหาวิชา มีการคุยเรื่องวันหยุดราชการ วันไหนบ้าง มหาวิทยาลัยหยุดวันไหนบ้าง เพื่อให้อาจารย์ในรายวิชานั้น ได้พูดคุยกันว่าจะสอนเพิ่มเติมวันในบ้าง หรืองดบรรยายวัน เพื่อที่จะชดเชยวันไหน

หัวข้อที่ 2 การกำหนดเนื้อหาที่จะสอน

- 2.1 ก่อนสอนทุกครั้งควรวิเคราะห์ขอบเขตวิชา และควรอธิบายขอบเขตการสอน
- 2.2 มีหัวข้อ หรือ มาตรฐานอะไรที่ใช้สอน ดูกฎหมายว่าส่วนไหนมีการแก้ไข
- 2.3 มีหัวข้ออื่นๆหรือมาตรฐานที่เชื่อมโยงหรือไม่ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องหรือไม่ เช่น เรื่องทรัพย์เชื่อมโยงกับเรื่องที่ดิน เรื่องหนี้ไปเชื่อมโยงละเมิด
- 2.4 ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากตำรา หนังสือ ฎีกา บทความทางวิชาการ งานวิจัย และข้อสอบเก่า
- 2.5 ให้สอบถามอาจารย์ผู้สอนท่านแรกว่าอาจารย์ท่านสอนถึงไหน
- 2.6 ให้อาจารย์รุ่นน้องลองเข้าไปใน M-Learning ของ Website ราคาค่าแห่ง
- 2.7 ในแต่ละหัวข้อ หรือแต่ละมาตรา ให้แยกเป็นหลักเกณฑ์หรือองค์ประกอบ เพื่ออธิบายพร้อมทั้งตัวอย่างของแต่ละองค์ประกอบหรือหลักเกณฑ์ เช่น เรื่องส่วนควบหลักเกณฑ์ของส่วนควบคือ 1. เป็นสาระสำคัญในความเป็นอยู่ของทรัพย์นั้น โดยสภาพหรือโดยจารีตประเพณี เช่น บ้าน รถยนต์ ฯลฯ และ 2. ไม่อาจแยกกันได้
- 2.8 เพิ่มเติมภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายลงไปในเรื่องวิชาที่สอน เช่น วิชาซื้อขายควรจะสอดแทรกคำศัพท์สำหรับนักกฎหมายลงไปด้วย ถ้าอยากทราบคำศัพท์

กฎหมาย คำนวณเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หรือประมวลกฎหมาย
ภาษาอังกฤษที่มีศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายอยู่ในนั้นจะมีคำแปลพร้อมด้วย

หัวข้อที่ 3 การผลิตสื่อการสอน

3.1 สื่อการสอนทั่วไป เช่น เอกสารประกอบการสอน ตำรา หนังสือ

3.2 สื่อในรูปแบบดิจิทัล

3.2.1 สื่อที่ใช้ในการสอน เช่น power point, เขียนผ่านสมุดโน้ต I -pad ,
VDO Youtube , รูปภาพใน Internet (ตรวจสอบลิขสิทธิ์ก่อน) , Facebook Live
(ก่อนที่เราจะใช้ต้องคู่มือการใช้ของกรมทรัพย์สินทางปัญญา) , google forms

3.2.2 สื่อที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกับนักศึกษา

เช่น RU Mail, Google Classroom, Google forms, Zoom,
Google drive , Whiteboard.fi ของ kahoot ซึ่งจะให้นักศึกษาติดต่อสื่อสารกับ
อาจารย์ และสามารถอัปโหลดเอกสารประกอบการบรรยาย , จัดทำ Pre test - Post
test (แบบทดสอบก่อน-แบบทดสอบหลัง) เพื่อวัดระดับความรู้นักศึกษาและผู้สอนจะได้
นำมาปรับเนื้อหา-วิธีการ บรรยาย

หัวข้อที่ 4 การเรียนการสอน

เริ่มแรกนั้นเราไม่ควรสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้ตึงเครียด เพราะถ้าตึงเครียด
นักศึกษาก็อาจจะเดินออกจากห้องเลยซึ่งการเรียนการสอนนั้น จะต้องเริ่มตั้งแต่การนำเข้าสู่
สู่บทเรียนโดยการนำเข้าสู่บทเรียนนั้น แบ่งเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ 1.เนื้อหาภายนอก และ 2.
เนื้อหาที่ใช้ในการสอน

1.เนื้อหาภายนอก

1.1 เริ่มจากการแนะนำ เช่น การแนะนำอาจารย์ผู้สอนและช่องทางการติดต่อ
อาจารย์ผู้สอน ตัวอย่างเช่น ถ้าจะมาพบติดต่อที่ห้องไหน หรือ ให้ E-mail และ แนะนำ
หนังสือที่ใช้ในการอ่านประกอบนอกเหนือจากตำราของมหาวิทยาลัย

1.2 การยกตัวอย่างสร้างแรงบันดาลใจ

- การหาข่าวหรือเรื่องราวภายนอกมาสร้างความรู้สึกของนักศึกษาว่าอยาก
เข้าห้องเรียน ให้นักศึกษามีกำลังใจ เช่น ข่าวดีสอบผู้พิพากษาราวนี้ร้อยคน รามคำแหง
เกินครึ่ง หรือ ผู้พิพากษาศาลฎีกาตอนนี้มี 200 ท่าน จมมหาลัยรามคำแหง
ครึ่งหนึ่งเลยนะ หรือ รพภ. คณะนิติศาสตร์อาคาร 2 ของเรา เขาอยู่เวรยามกลางคืน เขา
เรียนจนจบ แล้วเขาไปสอบเป็นนิติกร กรมสรรพากรได้ หรือ เมื่อเข้าผมก็ไปคุยกับยาม

คณะมนุษยศาสตร์ ปรากฏว่าได้เนติฯ ได้ตัวทนายแล้วไปสอบนายร้อย แต่ก็สละสิทธิ์เขา
อยากเป็นอัยการ ก็สอบอัยการอย่างเดียว ยกเป็นตัวอย่างให้นักศึกษามีแรงจูงใจ ซึ่ง
อาจารย์ก็หวังว่า สักวันหนึ่งเป็นโอกาสของพวกเธอขอให้ตั้งใจ ขอให้แน่วแน่นี้แหละคือ
สร้างแรงจูงใจให้อยากเรียนให้เขามีพลังก่อน

- ถ้าวันนี้ไม่มีข่าวไม่มีเนื้อหา เอ้าวันนี้เริ่มเรียนเจ็ดโมงครึ่งของชมเชยนะ
ขนาดเจ็ดโมงครึ่งก็ยังมานั่งเรียนกัน นี่แหละคือรามคำแหงนี่แหละคนที่จะประสบ
ความสำเร็จในอนาคต หลังจากที่เรารู้สึก 5 นาที ซึ่งเป็นการเกริ่นเพื่อรอนักศึกษาที่มา
ที่หลัง

1.3 พุดภาพรวมของวิชาทั้งหมด จะพูดกระบวนการในภาพรวมทั้งหมดตั้งแต่
ต้นจนจบ คือ อาจจะทำเป็น Chart โดยจะยังไม่เข้าสู่เนื้อหาตั้งแต่หน้าแรกในบทที่หนึ่ง ก็
จะบอกนักศึกษาว่าจะเรียนเรื่องอะไรบ้าง ในแต่ละบท และก็พูดไป โครงสร้างใหญ่ๆ
อย่างเช่น ประกันภัย ในประมวลแพ่ง 3 หมวด หมวดที่ 1 มี 8 มาตรา ซึ่งเป็นหลักทั่วไป
ใช้กับทั้งวินาศภัยและชีวิตด้วย และเราก็บอกโครงสร้างหมวดที่ 2 มี 20 มาตรา แบ่งเป็น
3 ส่วน มีประกันภัยค้ำจุน มีประกันภัยการรับขน แต่มันก็มีส่วนที่หนึ่งบทเบ็ดเสร็จทั่วไป
และก็มีมาตราหลังเป็นประกันชีวิต ตามด้วยย้านักศึกษาว่า กฎหมายประกันชีวิตต้องใช้กับ
สัญญาประกันชีวิตนะ 9 มาตราหลังคุณจะมาเอามาใช้กับประกันอัคคีภัยหรือประกันภัย
รถยนต์ไม่ได้ อันนี้ก็พุดภาพรวมทั้งหมดก่อน

1.4 ในการเริ่มสอนนั้นไม่ควรเริ่มใหม่ทันทีให้ทบทวนเนื้อหาครั้งก่อน

- ผู้สอนอย่างเริ่มเนื้อหาใหม่ทันที ให้ทบทวนเนื้อหาครั้งที่แล้ว จบเรื่องอะไร
ทบทวนให้นักศึกษาอีกครั้ง เช่น การสอนครั้งที่ผ่านมาก กรณีที่เราเรียนเรื่องนี้เป็นอย่างไร
ให้นักศึกษาช่วยตอบก่อน อย่างนี้ สมมติว่าสอนเรื่องการโอนสิทธิเรียกร้อง สิทธิเรียกร้อง
โอนเฉพาะเจาะจงมาตราอะไร ทำอย่างไร โดยอาจารย์ผู้สอนทวนเพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง
ลูกโซ่จะได้ต่อกันได้ ไม่ใช่สอนครั้งต่อมาก็ขึ้นเรื่องใหม่เลย นักศึกษาจะต่อไม่ติด นี่ก็คือการ
นำเข้าสู่บทเรียนในหัวข้อที่หนึ่ง อย่างน้อยนักศึกษบางคนที่ไม่ได้เข้าเรียนครั้งก่อนก็จะ
ได้รับความรู้สึกหน่อยเพื่อที่จะอธิบายต่อเรื่องที่เราจะสอนต่อได้

2. เนื้อหาที่ใช้ในการสอน

2.1 โดยเรื่องที่เราจะสอนควรแยกองค์ประกอบ หรือหลักเกณฑ์เป็นข้อไว้ๆ
เพราะเราเตรียมไว้แล้ว จะเขียนด้วยปากกาหรือใช้คอมก็แล้วแต่ เพราะฉะนั้น เวลาสอนก็
ให้ยกหลักเกณฑ์มาทีละข้อมาอธิบาย หมายความว่าอย่างไร หลักเกณฑ์หรือแต่ละ
องค์ประกอบ อย่าลืมนะว่า การเรียนกฎหมายถ้าไม่มีการยกตัวอย่าง ความเข้าใจก็จะน้อยลง
ต้องมีตัวอย่าง ตัวอย่างในที่นี้อาจจะคิดเอง อาจจะเป็นคำพิพากษาศาลฎีกา เมื่อยกตัวอย่างให้

นักศึกษาฟังแล้ว หากมีรูปร่างก็จะทำให้เข้าใจมากขึ้น และให้เวลานักศึกษาได้ฝึกคิดและ
ผู้สอนจึงเฉลยคำตอบในภายหลัง

2.2 วิธีการยกตัวอย่าง รศ.ประสิทธิ์ จงวิจิต ท่านกรุณาแนะนำว่า เวลา
ยกตัวอย่างต้องยกจากง่ายไปหายาก คือ ถ้าอธิบาย Basic ให้ตัวอย่างที่ง่ายที่สุดก่อน ลูก
ศิษย์เข้าใจ ก็รู้สึกมีกำลังใจ และสองคือ เวลาไปต่อยอดให้สูงขึ้นก็จะเป็นตัวอย่างที่ยากขึ้น
อธิบายได้ง่ายขึ้น ดังนั้นการยกตัวอย่างที่ง่ายไปหายากจะช่วยให้การสอนได้ แต่ถ้าเป็น
ตัวอย่างที่เป็นคำพิพากษาฎีกา จะสมมติเป็นตัวละครใหม่ขึ้นมา คือ ยกฎีกามาแต่จะแปลง
เป็นเรื่องราววาดภาพประกอบว่าเป็นนายแดง นายดำ เพื่อให้เห็นภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อให้
นักศึกษาเข้าใจได้ง่ายขึ้น

2.3 หาประโยคสั้นๆ ให้นักศึกษาจำ เช่น คำว่า ถ้าทำโดยไม่รู้คือไม่มีเจตนา รู้
แค่ไหนรับโทษแค่นั้น ยกตัวอย่างเช่น ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 วรรค 3 ซึ่ง
วางหลักว่า ถ้าผู้กระทำไม่รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิด จะถือว่าผู้กระทำ
ประสงค์ต่อผล ย่อมเล็งเห็นผลไม่ได้ มั่นยวณะ เราก็บอกว่า อ้าวเขียนข้างๆตัวบทกำกับ
ไม่รู้ย่อมไม่มีเจตนา สั้นละ เราก็เปรียบเทียบ ทางอาญาไม่รู้ย่อมไม่มีเจตนา ทางแพ่งไม่รู้ก็
คือสุจริต เพราะฉะนั้นหลายมาตราในประมวลแพ่งจะไม่มีคำว่าสุจริต แต่จะใช้คำว่า สุจริต
หรือไม่สุจริต หรืออย่างเช่น ผู้กระทำจะต้องรับโทษหนักขึ้นเพราะข้อเท็จจริงใด เขาต้องรู้
ข้อเท็จจริงนั้น ตัวบทก็ว่ายาว เราก็พูดให้สั้น รู้แค่ไหนรับแค่นั้น ง่ายกว่าเยอะ นี่คือหา
ประโยคสั้นๆให้นักศึกษาจำ

ท่านก็บอกว่า ไหนคุณลองพูดคำเดียวแล้วเข้าใจเลย เช่น มาตรา 870 บอกว่า
ประกันภัยหลายรายพร้อมกัน ให้แบ่งตามส่วนมากน้อยที่ตนรับประกันภัยไว้ เราก็อธิบาย
ประโยคยาวไป แบ่งตามส่วนมากน้อยหมายความว่าอย่างไร บริษัทไหนรับประกันมากก็
ต้องจ่ายมาก บริษัทไหนรับประกันน้อยก็ต้องจ่ายน้อย เขาเรียกแบ่งตามส่วนมากน้อย
หรือถ้าใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์ก็คือให้จ่ายตามสัดส่วน อย่างนี้ยังไม่เข้าใจ ถ้าจะใช้คำ
เดียวโดดๆว่าไง เฉลี่ย ให้เฉลี่ย นักศึกษาเข้าใจเลย

2.4 ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในชั้นเรียน ถามนักศึกษาจากข้อเท็จจริงนี้ใครเห็นว่าเป็น
ใครชนะ ใครมีสิทธิดีกว่า นี้ผิดไหม เพราะอะไร การถามอย่างนี้ เป็นการดึงให้เข้ามามีส่วน
ร่วม หากให้นักศึกษาออกมาตอบหน้าห้อง หนีหมด ก็เลยบอกเอาวิธีนี้นะ ตอบ ก็คือ ไม่
ต้องเอาไม้เท้าไปจ่อปากเขาหรอก เขาก็นั่งอยู่ข้างหน้า อ้าวว่าไงๆ ตอบเพราะอะไร ให้ตอบ

ก่อน แล้วก็ปล่อยให้เขา เธอเข้าใจว่าอย่างไรตอบมา ผิดถูกไม่เป็นไร วันนี้เราไม่ได้สอบ แต่ วันสอบก็อย่าให้มันผิด เราก็บอกไป แล้วให้นักศึกษาตอบ ตอบเสร็จแล้วเราก็ค่อยเฉลย ทำ แบบอย่างนี้ เพราะเหตุอย่างนี้ เข้าใจนะ ซึ่งในช่วงนี้เป็นการสอน แบบระบบออนไลน์ ควร จะเพิ่มในการตอบคำถามผ่านช่องแชท Google Meet หากพิมพ์ในช่องแชทอาจจะยาวทำให้ ให้นักศึกษาไม่อยากพิมพ์ ก็อาจจะใช้อีกวิธีหนึ่ง คือ เวลาให้นักศึกษาตอบคำถามผ่านช่อง แชท เช่น ถามว่าผิดเพราะอะไร นักศึกษาจะไม่พิมพ์แล้ว ที่นี้ก็เลยคิดค้นวิธี และเห็นว่าก็ ใช้ได้ผล คือ ให้ตัวเลือกว่าถ้าใครคิดว่าเป็นข้อ 1 ให้พิมพ์เลข 1 ถ้าคิดว่าข้อ 2 ให้เป็นให้ พิมพ์เลข 2 มาให้ นักศึกษาก็จะมีส่วนร่วมเยอะขึ้นเพราะว่าเขาไม่ต้องพิมพ์ยาว

2.5 ให้นักศึกษาขีดเส้นใต้ประมวลในจุดสำคัญหรือเขียนหมายเลขกำกับ โดย พูดย่อว่าประเด็นนี้สำคัญ นักศึกษาเข้าใจผิดบ่อยถ้าเป็นผมนะ ผมจะขีดเส้นใต้ห้าร้อยล้านเส้น ดอกจันห้าร้อยล้านดวง และเขียนว่า ผิด ตรงนี้สำคัญ ตรงนี้อย่าลืม อย่างพลาด ผิดอีกแล้ว สมัย ดร.ปรีดี เกษมทรัพย์ ขีดเส้นใต้ห้าร้อยเส้น ท่านก็พูดอย่างนี้ คำว่า อันละเมิด กฎหมาย เขียนกำกับว่า ผิดกฎหมาย ถามว่าช่างที่มันจะทำอันตราย มันทำผิดกฎหมาย ไหม มีกฎหมายเขียนไว้ว่าช่างเมื่อได้กระทืบคนเป็นความผิด ไม่มี ไม่มีแล้วละเมิดกฎหมาย ได้ไหม ไม่ได้ อ่างป้องกันได้ไหม เราต้องจี้กันแบบนี้

เขียนหมายเลขกำกับ แม้แต่วิชาทรัพย์ มาตรา 1367 บุคคลใดยึดถือทรัพย์สินโดย เจตนาจะยึดถือเพื่อตน ท่านว่าบุคคลนั้นได้ซึ่งสิทธิครอบครอง อ้าวเขียนเลขหนึ่ง ยึดถือ สองยึดถือเพื่อตน ขีดเส้นใต้ได้สิทธิครอบครอง มาตรานี้หมายถึง หนึ่งบวกสองเท่ากัน อะไรอย่างนี้ ให้มันเป็นคณิตศาสตร์ ตัวบตต้องและเข้าไว้ ก็แหงพวกเธอก็ขีดให้เยอะๆไว้ เอาไปโชว์ผู้ปกครอง จะได้ขอไอโฟนใหม่ได้

2.6 อธิบายเจตนารมณ์ที่มาของกฎหมาย ซึ่งการสอนถึงเจตนารมณ์ของกฎหมาย นั้นพอเราเข้าใจจะทำให้จำได้ไปตลอดซึ่งเป็นสิ่งที่ดีต่อนักศึกษามากกว่าการท่องจำ ยกตัวอย่างเช่น ถ้าคนร้ายจับตัวประกันไป ปลอ่ยตัวประกันก่อน ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ลด โทษให้ครึ่งหนึ่ง ก็ถามนักศึกษา ถ้าเกิดคนร้ายจับตัวประกันไป แล้วคนร้ายถูกตำรวจจับ แล้วคนร้ายพาตำรวจไปปลอ่ยตัวประกัน อย่างนี้ลดโทษได้ไหม คนทั่วไปบอกไม่รู้ ทำไม่ละ ก็มันถูกจับ มันไม่ได้สมัครใจ เราก็ต้องอธิบาย อย่างลืมเจตนาของมาตรานี้ เขาออกมาเพื่อ จูงใจคนร้าย จูงใจทำไม เพื่อให้ตัวประกันได้รับเสรีภาพโดยเร็วและโดยปลอดภัย เพราะฉะนั้นมีประการใดที่เป็นผลดีกับตัวประกัน ก็เลยลดโทษให้

2.7 การสรุปเนื้อหา

1. สรุปเป็นองค์ประกอบที่ให้เห็นภาพชัดเจน หรือนำเรื่องที่คล้ายๆกันมาเปรียบเทียบกัน เช่น ป้องกัน จำเป็น ต่างกันอย่างไร ทางจำเป็น ภาระจำยอมต่างกันอย่างไร
2. ทำแผนผัง
3. ทบทวนเนื้อหาที่สอนตั้งแต่ครั้งแรก

หัวข้อที่ 5 การประเมินการสอน แบ่งเป็น 2 หัวข้อ ดังนี้

1. ประเมินปัจจัยภายใน คือ การประเมินตัวเองว่า ขณะสอนนั้น พุดเร็วไปไหม สื่อการสอนที่ใช้ชัดเจนไหม ตัวอย่างที่ยกตัวอย่างมีคำอธิบายสับสนวุ่นหรือไม่
2. ประเมินปัจจัยภายนอก คือ ดูปฏิกิริยาตอบรับของนักศึกษา ภายนอกนอกตัวเราแล้ว อาจจะสังเกตด้วยเวลาสอนนักศึกษาเข้าใจหรือไม่ หรืออาจจะได้ข้อมูลจากนักศึกษามาพบอาจารย์เอง เช่น ถามเขาว่า เข้าใจไหม สงสัยไหม ต้องให้อาจารย์พูดใหม่ใหม่ ปัจจัยภายนอกคือนอกตัวเราแล้ว ทีนี้ทุกครั้งที่เราสอน ถ้าเด็กเดินมาเราอาจจะถามว่า อ้าว เป็นไงวันนี้ฟังทันไหม บางทีเจอในห้องน้ำ เข้าใจไหมลูก อะไรประมาณนี้ หรือสังเกตปฏิกิริยานักศึกษาเมื่อถามไปแล้วนักศึกษาเงียบก็สันนิษฐานได้สองอย่าง คือเข้าใจหมดเลย กับไม่เข้าใจเลยก็เลยบอก นักศึกษาวางั้นอาจารย์ขอสรุปอีกครั้ง หรือบอกนักศึกษาตรง ๆ เลยว่าขอความกรุณาช่วยตอบอาจารย์ด้วยเพราะการตอบคือหนึ่ง พวกเธอกำลังแสดงให้อาจารย์เห็นว่าเข้าใจไหม ถ้าไม่เข้าใจอาจารย์จะได้อธิบายเต็มเต็มให้ สองการตอบทุกคนจะได้มีส่วนร่วม ในช่วงการเรียนการสอนแบบออนไลน์นั้น การประเมินอีกหนึ่งช่องทางคือ การประเมิน โดยให้นักศึกษา สแกน QR Code โดยอาจารย์นำ QR Code เพิ่มในห้องเรียน Google Classroom หรือ ช่องทาง Facebook เพื่อเป็นการประเมินการเรียนการสอนอีกช่องทาง

หัวข้อที่ 7 คุณสมบัติของครูที่ดีและข้อควรปฏิบัติ

1. อย่า “ติเตียนคุณค่า ใ้ว่ากล่าวตักเตือน”
เช่น ลูกศิษย์แต่งกายไม่สุภาพ สอนว่าให้เกียรติมหาวิทยาลัย ให้แต่งกายให้สุภาพ เป็นต้น
2. อย่า “วางเฉย”

เช่น เล่นโทรศัพท์ คุยกัน เล่นไลน์ ไม่สนใจไม่ได้ ต้องตักเตือน ต้องกวาดตามอง 360 องศา ครูไม่สนใจผู้เรียนตั้งหน้าตั้งตาสอนอย่างเดียวจะไม่เกิดประโยชน์ต่อลูกศิษย์

3. อย่า “เรื่อยเจื้อย”

การสอนแบบไม่มีเป้าหมายพูดไปเรื่อยเปื่อย เช่น การสอนออกนอกเรื่องจนลูกศิษย์ไม่ได้เนื้อหาสาระในเรื่องเรียน แต่อาจจะมีแทรกในการสอนได้บ้างเพื่อเป็นการผ่อนคลายให้กับลูกศิษย์

4. อย่า “อัดแน่น” เช่น การอัดแน่นเนื้อหามากเกินไปอาจทำให้ลูกศิษย์รับไม่ไหว เหมือนน้ำล้นตุ่ม ต้องรู้จังหวะหยุดให้เวลา และมีการแลกเปลี่ยน สอบถามว่าเข้าใจไหม เข้าใจว่าอย่างไร ต้องมีการตรวจสอบตลอดเวลา

5. อย่า “พูดเรื่องส่วนตัว” มากเกินไป

6. อย่า “อ่านหนังสือ” แทนการสอน

7. อย่า “พูดเสียงอู้อี้” ทำให้นักศึกษาเกิดความเบื่อหน่าย

8. อย่า “พูดหยาบคาย จาบจ้วง ตูณก” ต้องระวังเรื่องคำพูดให้มาก

9. อย่า “มองเพดาน” เวลาบรรยาย ควรสบตากับลูกศิษย์

10. อย่า “สอนเกินเวลา”

11. ต้องมีความรับผิดชอบในภาระการสอน

12. วางตัวให้เหมาะสมทั้งการแต่งกายและคำพูด

13. ควรมีเมตตาธรรมต่อลูกศิษย์ พร้อมทั้งให้คำแนะนำ ความช่วยเหลือแก่ลูกศิษย์

ข้อสังเกตเพิ่มเติม ปัญหาที่จะพบในห้องเรียน !!!

1. อย่าไปหัวร้อน อย่าใช้ถ้อยคำที่แรงและก็เกรี้ยวกราดกับนักศึกษาเมื่อเจอปัญหา ดังนี้

1.1 นักศึกษาคุยกัน เราอาจจะบอกนักศึกษาว่า โดยใช้เทคนิคให้อ่านประมวล อ่านมาตรานี้หน่อย ตัวบทยังไม่เอามาเลย ยืมเพื่อน อ่านดั่ง ๆ หรือ เธอคุยอย่างไร เธอก็สู้เสียงอาจารย์ไม่ได้หรอก เพราะอาจารย์มีไมค์อาจารย์ได้เปรียบ เพราะฉะนั้นเธอจะได้ไม่ต้องตะโกน เธอไปนั่งคุยกันข้างนอก เพราะอาจารย์เสียงดังกว่าอาจารย์มีไมค์ หรือ บอกแบบนี้ถ้าคุยกันให้ใบเหลืองก่อนนะ ถ้าคุยอีกครั้งใบแดงไล่ออกจากสนามเหมือนฟุตบอลเลยนะ หรือ

1.2 นักศึกษาเล่นโทรศัพท์มือถือ เราก็บอกว่า ทุกคนรอก่อน เพื่อนเรากำลังค้นคว้าอยู่ เราก็จะถามว่า อ้าวเจอรียังบอกเพื่อนสิ นักศึกษาก็จะตอบว่า ไม่ได้ค้น เราก็บอกนักศึกษาว่าที่หลังตั้งใจเรียนนะ

2. สำหรับอาจารย์ใหม่เจอนักศึกษาลองของปรากฏว่า นักศึกษาขยันไปอ่านทำๆ เล่ม ถามตรงที่เรายังไม่ได้เตรียมสอน ตรงนี้ก็อาจจะเจอบ้าง โดยอาจจะต้องแก้ปัญหาว่า เตี่ยอาจารย์ไปค้นคว้าก่อน ว่าเรื่องนี้มีคำพิพากษาฎีกาหรือไม่

3. พอรู้ว่าสอนผิดต้องรีบแก้ไข สอนผิดไม่ใช่เลยตามเลย จะส่งผลเสียกับนักศึกษาแก้ไขโดย อาจารย์สอนคราวที่แล้ว ก็ขอภัยคลาดเคลื่อนไป เพราะฉะนั้นให้จำที่จะพูดวันนี้ ต้องขอภัยด้วยนะ

4. เกิดปัญหาความขัดข้องทางเทคนิค เช่น คอมพิวเตอร์ดับ Internet ใช้ไม่ได้

ประมวลภาพการจัดกิจกรรม การจัดการความรู้ (KM) ด้านการเรียนการสอน ประจำปีการศึกษา 2564 คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

